

Investigating the Role of Corporate Governance Principles on Earnings-Increasing or Decreasing Choices by Management¹

Hadise Nasiri Alamoti², Alireza Mehrazeen³,
Abolghasem Masihabadi⁴, Mohammad Heydari⁵

Received: 2023/10/30

Accepted: 2024/01/27

Research Paper

Abstract

Agency theory is a basic theory that gives a scientific basis to the subject of corporate governance principles. The corporate governance principles are made of extensive organizational mechanisms that are effective in reducing agency problems through managerial actions and reducing the opportunistic behavior of managers to improve the quality of the company's information flow. The purpose of this research was to investigate the role of corporate governance principles on managers' choices, which can have an increasing or decreasing effect on the company's earnings. To achieve the goal of the research, the statistical population included all manufacturing companies listed in the Tehran Stock Exchange and the statistical sample included 180 companies (1440 companies) from 2014 to 2021. To test the research hypothesis, statistical regression analysis of multivariable logistic panel data was used. The results showed that in companies with strong corporate governance principles, managers tend to use earnings-increasing methods. In companies with weak corporate governance principles, managers tend to use earnings-reducing methods.

Keyword: Choice of Accounting Methods, Corporate Governance Principles, Earnings Increasing or Decreasing Methods.

JEL Classification: A19, M41.

1. DOI: 10.22051/JERA.2024.45416.3178

2. Department of Accounting, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, Neyshabur, Iran. (Nasirialamoti@gmail.com).

3. Department of Accounting, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, Neyshabur, Iran. (Corresponding Author). (a.r.mehrazeen@iau-neyshabur.ac.ir).

4. Department of Accounting, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, Neyshabur, Iran. (massihabadi@gmail.com).

5. Department of Economics, Neyshabur Branch, Islamic Azad University, Neyshabur, Iran. (mheidar20006@yahoo.com).

<https://jera.alzahra.ac.ir>

«نشریه علمی»

پژوهش‌های تجربی حسابداری

فصلنامه

دانشگاه الزهراء (ع) و انستیتو علوم اجتماعی و اقتصادی

پژوهش‌های تجربی حسابداری، سال چهاردهم، شماره ۵۱، بهار ۱۴۰۳، صص ۲۷۰-۲۴۹

بررسی نقش اصول راهبردی شرکتی بر انتخاب‌های افزایش یافته یا

کاهنده سود توسط مدیریت^۱

حدیثه نصیری الموتی^۲، علیرضا مهرآذین^۳، ابوالقاسم مسیح آبادی^۴،

محمد حیدری^۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۰۷

مقاله پژوهشی

چکیده

نظریه‌ی نمایندگی، نظریه‌ی بنیادی است که به موضوع اصول راهبردی شرکتی منبای علمی می‌دهد. اصول راهبردی شرکتی از سازوکارهای سازمانی گسترده تشکیل شده است که در کاهش مشکل نمایندگی از طریق اقدامات مدیریتی و کاهش رفتار فرصت طلبانه مدیران در جهت بهبود کیفیت در جریان اطلاعات شرکت، تأثیرگذار است. هدف این پژوهش بررسی نقش اصول راهبردی شرکتی بر انتخاب‌های مدیران است که می‌تواند اثر افزایش یافته یا کاهنده بر سود شرکت داشته باشد. در راستای دستیابی به هدف پژوهش، جامعه آماری شامل کلیه شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و نمونه آماری شامل ۱۸۰ شرکت (۱۴۴۰ شرکت-سال) طی دوره زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ است. به منظور آزمون فرضیه پژوهش از تحلیل آماری رگرسیونی داده‌های تابلویی لجستیک چند متغیره استفاده شده است. نتیجه پژوهش نشان داد در شرکت‌های با اصول راهبردی شرکتی قوی، مدیران تمایل به استفاده از روش‌های افزایش یافته سود دارند و در شرکت‌های با اصول راهبردی شرکتی ضعیف، به استفاده از روش‌های کاهنده سود تمایل نشان می‌دهند.

واژه‌های کلیدی: انتخاب روش‌های حسابداری، اصول راهبردی شرکتی، روش‌های افزایش یافته یا کاهنده سود.

طبقه بندی موضوعی: M41.A19

DOI: 10.22051/JERA.2024.45416.3178

۲. دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران. (nasirialamoti@gmail.com)

۳. استادیار، گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران. (نویسنده مسئول). (a.r.mehrzaeen@iau-neyshabur.ac.ir)

۴. استادیار، گروه حسابداری، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران. (massihabadi@gmail.com)

۵. استادیار، گروه اقتصاد، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران. (mheidar20006@yahoo.com)

<https://jera.alzahra.ac.ir>

مقدمه^۱

پایه و اساس پژوهش‌های اصول راهبری شرکتی، نظریه نمایندگی است و مسائل نمایندگی نیز ناشی از تفکیک مالکیت از کنترل است. فرض نظریه نمایندگی بر این است که بین منافع سهامداران و مدیریت یک تضاد بالقوه وجود دارد و مدیران به دنبال بیشینه کردن منافع خود هستند که این منافع ممکن است در تضاد با منافع سهامداران باشد (عبدی و همکاران، ۱۳۹۶). اصول راهبری شرکتی از سازوکارهای سازمانی گسترده تشکیل شده است که در کاهش مشکل نمایندگی از طریق اقدامات مدیریتی و کاهش رفتار فرصت طلبانه مدیران و بهبود کیفیت جریان اطلاعات شرکت به سوی دینفعان و استفاده‌کنندگان، تأثیرگذار است (رملی ورشید، ۲۰۱۰). استفاده‌کنندگان گزارش‌های مالی افرادی هستند که جهت رفع نیازهای اطلاعاتی خود از صورت‌های مالی استفاده می‌کنند (حسین پور و همکاران، ۱۴۰۲) که این صورت‌ها دستخوش اعمال انتخاب‌هایی از سوی مدیران می‌شود. تضاد منافع بین مدیران و سهامداران بر انتخاب روش‌های شرکت توسط مدیران و اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاران تأثیر می‌گذارد (هوانگ و همکاران، ۲۰۱۶). آزادی عمل برای مدیران در گزارش‌های حسابداری مربوط به ادبیات حسابداری به عنوان انتخاب‌های حسابداری نامیده می‌شود. گزارشات مالی همیشه متأثر از انتخاب‌های حسابداری است و این انتخاب‌ها همیشه وجود دارد و نمی‌توان آنها را حذف نمود. این انتخاب‌ها می‌تواند افزایش یا کاهش سود شرکت باشد (فیلدز و همکاران، ۲۰۰۱؛ ۲۶۱) و چون سود حسابداری مبنای اصلی تصمیمات سرمایه‌گذاران است انتخاب مدیران با هدف اثرگذاری بر آن و در نهایت تصمیم استفاده‌کنندگان انجام می‌شود. عوامل گوناگونی می‌تواند انتخاب‌های مدیران را تحت تأثیر قرار دهد. هر عاملی می‌تواند اثرات متفاوت افزایش یا کاهش سود داشته باشد. در این پژوهش اثر عامل اصول راهبری شرکتی بر انتخاب‌های حسابداری مورد بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به توضیحات داده شده پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤالات است که:

- ۱- آیا میزان قوی یا ضعیف بودن اصول راهبری شرکتی می‌تواند نقشی در انتخاب روش‌های حسابداری از سوی مدیران داشته باشد؟

۱. مقاله مستخرج از رساله دکتری می‌باشد.

۲- در صورت تأثیر نقش اصول راهبری شرکتی بر انتخاب روش‌های حسابداری، این تأثیر افزایشدهنده است یا کاهشدهنده؟

برای بیان چرایی انجام این پژوهش و نوآوری آن می‌توان از دو منظر اهمیت پژوهش را مورد بررسی قرار داد:

نخست اینکه، با بررسی ادبیات و پژوهش‌های داخلی صورت گرفته در حوزه انتخاب‌های حسابداری، می‌توان دریافت که سه پژوهش انجام شده (عیوضی حشمت، ۱۳۸۶؛ حساس یگانه و کریمی، ۱۳۹۰؛ مرادی، ۱۳۹۹) به جوانبی بسیار محدود و با تمرکز بر یک روش حسابداری (روش‌های حسابداری محافظه‌کار، تندرو و میانه‌رو در پژوهش حساس یگانه و کریمی (۱۳۹۰)) و بصورت تحلیلی و در قالب تشریح و توصیف دو روش پیمانکاری و اثر آنها بر کیفیت سود در پژوهش مرادی (۱۳۹۹) به این موضوع و متغیر انتخاب‌های حسابداری پرداخته‌اند بنابراین خلأ تحقیقاتی در این حوزه احساس می‌شود.

دوم اینکه، انجام این پژوهش می‌تواند به سیاستگذاران حرفه حسابداری و سرمایه‌گذاران کمک شایانی کند. زیرا تدوین استانداردهایی که زمینه و بستر انتخاب روش‌ها توسط مدیران را فراهم می‌کند که می‌تواند منجر به تصمیمات متفاوتی از سوی تصمیم‌گیرندگان شود. بنابراین خلأ تحقیقاتی در این حوزه احساس می‌شود. بنابراین ما در پژوهش پیش رو درصدد بررسی نقش اصول راهبری شرکتی بر انتخاب روش‌های حسابداری (افزاینده یا کاهشدهنده) از سوی مدیران هستیم.

در ادامه ساختار پژوهش، ابتدا به ارائه‌ی مبانی نظری و پیشینه پژوهش و سپس بر مبنای آن سؤالات پژوهش مطرح می‌شود و در ادامه آن با معرفی روش پژوهش به ارائه تحلیل پرداخته و در نهایت یافته‌ها و نتایج پژوهش بیان خواهد شد.

مبانی نظری و توسعه فرضیه پژوهش

تنوری اثباتی حسابداری همیشه بخشی از تحقیقات حسابداری بوده و یکی از پایه‌های انتخاب‌های مدیریت در مورد روش‌ها و سیاست‌های حسابداری برای به حداکثر رساندن منافع آنها محسوب می‌شود. تنوری اثباتی حسابداری به توضیح و پیش‌بینی روش‌های حسابداری از سوی مدیریت می‌پردازد که آنها برای به دست آوردن منافع خود به عنوان عاملی که نماینده مالکان محسوب می‌شوند دارای اختیاراتی هستند که به واسطه آن دست به انتخاب روش‌هایی

در شرکت می‌زنند (ناسوشن و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش‌های اصول راهبری شرکتی بر تئوری نمایندگی متمرکز شده‌اند؛ زیرا توضیح کافی و معتبری از مشکلات مربوط به جدایی بین کنترل و مالکیت و مدل راهبری شرکتی را برای حل تضاد منافع مطرح می‌کند (مرندینو، ۲۰۱۳). اصول راهبری شرکتی شامل بحث ساختار مالکیت، مدیریت و نظارت می‌باشد که از دیدگاه نظری می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر انتخاب روش‌های حسابداری داشته باشد. تحقیقات نشان داده که اصول راهبری شرکتی قوی با ایجاد یک سیستم نظارتی قوی مؤثر، جلوی رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیران را در مخفی‌سازی اطلاعات شرکت گرفته یا کنترل می‌کند (بالی و همکاران، ۲۰۱۷؛ ماما، ۲۰۱۸؛ تسما، ۲۰۱۹). درحقیقت اصول راهبری شرکتی به لزوم نظارت بر مدیریت شرکت می‌پردازد. اصول راهبری شرکتی و ساز و کارهای آن به عنوان ابزاری برای کاهش فرصت‌طلبی مدیران عمل می‌کند. در این نظام اصول راهبری شرکتی، فعالیت‌های مدیران ارشد با عواملی محدود می‌شود که راهبری شرکت‌های تحت مدیریت آنها را تشکیل و تحت تأثیر قرار می‌دهد (اسلامی‌کیا و همکاران، ۱۳۹۸). به اعتقاد (جکسن، ۲۰۱۲) نظریه نمایندگی، نظریه‌ی بنیادی است که به موضوع اصول راهبری شرکتی مبنای علمی می‌دهد. اصول راهبری شرکتی مطلوب در جهت عدم تمرکز قدرت و حل مشکلات ناشی از جدایی مدیریت از مالکیت تلاش می‌نماید (بورتی و همکاران، ۲۰۲۰) واز آنجاییکه یکی از مهمترین اهداف گزارشگری مالی ارائه اطلاعات برای تصمیم‌گیری است (برزیده و همکاران، ۱۴۰۲)، بنابراین مدیریت واحد تجاری به عنوان مسئول تهیه و ارائه‌ی صورت‌های مالی می‌تواند در گزارشگری مالی (انتخاب روش‌های حسابداری) اعمال نظر کند (امیری و همکاران، ۱۴۰۱) تا تصویر مطلوبتری از عملکرد شرکت نمایش دهد؛ مدیران با این انتخاب روش‌ها در جهت منافع شخصی خود حرکت می‌کنند. این انتخاب‌ها اثرات متفاوتی بر تصمیمات استفاده‌کنندگان در بازار دارد. نقش سازوکارهای‌های مختلف حاکمیت شرکتی در شفاف‌سازی اطلاعات شرکت‌ها روز به روز بیشتر می‌شود. در نزدیک‌ترین مطالعه به پژوهش حاضر، (آستامی و تاور، ۲۰۰۶؛ می‌سونیر، ۲۰۰۴) برای تبیین انتخاب‌های حسابداری علاوه بر سایر عوامل اثرگذار بر انتخاب‌های حسابداری از ساز و کارهای اصول راهبری شرکتی، مثل شاخص تمرکز مالکیت و مدیران غیرموظف نیز استفاده نمودند. در ادامه به تعدادی از پژوهش‌های داخلی و خارجی در حوزه‌ی انتخاب‌های حسابداری اشاره می‌شود.

می‌سونیر، (۲۰۰۴)، در پژوهشی به بررسی عوامل اقتصادی تعیین‌کننده‌ی انتخاب روش‌های حسابداری در سوئیس، پرداخت. نتیجه پژوهش او نشان داد که انتخاب روش حسابداری افزایش سود با میزان بدهی‌ها، ارزشگذاری اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات و کاهش مالکیت شرکت ارتباط معکوس و معناداری دارد. آستامی و تاوور، (۲۰۰۶)، در پژوهشی به بررسی انتخاب روش‌های حسابداری و ویژگی‌های شرکت در منطقه آسیا و اقیانوسیه: یک آزمون تجربی بین‌المللی از تئوری قرارداد پرهزینه^۱، پرداختند. آنها دریافتند که متغیرهای کنترلی کشور و صنعت مرتبط با تئوری قرارداد پرهزینه تا حدی انتخاب روش‌های حسابداری را توضیح می‌دهند. شرکت‌هایی که روش‌های افزایش سود را دنبال می‌کنند با اهرم مالی کمتر، سطح پایین‌تر تمرکز مالکیت و مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالاتر مشخص می‌شوند. واورو و همکاران، (۲۰۱۱) در پژوهشی به بررسی عوامل تعیین‌کننده‌ی انتخاب روش‌های مختلف حسابداری در تانزانیا با رویکرد تئوری اثباتی حسابداری پرداختند. آنها دریافتند که اندازه شرکت و تأمین مالی داخلی با انتخاب‌های حسابداری رابطه‌ی مثبت و با نسبت مدیران غیرموظف رابطه‌ی منفی دارد، همچنین دو عامل اهرم مالی و تقلیل مالکیت نیز بی‌ارتباط هستند. جهانگیر و کامران، (۲۰۱۷) در پژوهشی به بررسی عوامل تعیین‌کننده انتخاب روش حسابداری تحت استانداردهای بین‌المللی حسابداری: شواهدی از کشورهای جنوب آسیا پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که رابطه معنی‌داری بین انتخاب روش‌های حسابداری شرکت‌ها و سودآوری، دارایی‌ها و مالیات وجود ندارد و اندازه شرکت، مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری، اهرم و مالکیت توسط عموم مردم عوامل تعیین‌کننده‌ی مهمی در انتخاب روش‌های حسابداری کشورهای جنوب آسیا هستند. آلمیدا و لمس (۲۰۲۰)، در پژوهشی به بررسی ارتباط بین ویژگی‌های مدیر مالی ارشد^۲ و انتخاب‌های حسابداری پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد شرکت‌هایی که تمایل به اتخاذ روش‌های افزایش سود دارند، مدیران مالی دارند که فاقد تحصیلات تکمیلی هستند و تمایل بیشتر به مذاکره با نهادهای بین‌المللی دارند. همچنین دریافتند جنسیت، سن و دوره‌ی تصدی با انتخاب‌های حسابداری رابطه معنی‌داری ندارد. کوونگ و ترانگ (۲۰۲۰)، در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر انتخاب روش‌های پرداختند. آنها دریافتند که دو عامل مرتبط با انتخاب روش‌های حسابداری کاهنده‌ی سود وجود دارد؛ عبارتند از: اندازه شرکت و مالیات، که اندازه

1. Costly contract theory
2. Chief Financial Officer (CFO)

شرکت رابطه‌ی منفی با انتخاب روش‌های حسابداری شرکت‌های کوچک و متوسط دارد، در حالی که مالیات با انتخاب روش‌های حسابداری رابطه‌ی مثبت دارد. ژانگ و ژانگ (۲۰۲۳)، در پژوهشی با عنوان فساد سیاسی و انتخاب‌های حسابداری، به بررسی این موضوع پرداختند که چگونه فساد سیاسی بر انتخاب‌های حسابداری شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد. آنها دریافتند شرکت‌هایی که انتخاب روش‌های کاهنده سود را ترجیح می‌دهند محافظه‌کاری بالاتری از خود نشان می‌دهند. حسن (۲۰۲۳)، در پژوهشی با عنوان انتخاب‌های حسابداری در طول همه‌گیری کووید ۱۹: آیا استراتژی شرکت و مسئولیت اجتماعی شرکت مهم است؟ به بررسی اثر استراتژی کسب و کار بر انتخاب‌های حسابداری پرداخت. او دریافت استراتژی کسب و کار بر انتخاب‌های حسابداری تأثیر می‌گذارد، در حالی که مسئولیت اجتماعی شرکت تأثیری ندارد. بررسی‌های صورت گرفته در رابطه با مطالعات داخلی در این زمینه نشان می‌دهد، پژوهش‌های محدودی در خصوص انتخاب‌های حسابداری انجام شده است. عیوضی‌حشمت (۱۳۸۶)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین انتخاب روش‌های حسابداری موجودی کالا مورد استفاده در شرکت‌های بورسی پرداخت. او دریافت که بین انتخاب روش‌های حسابداری و متغیرهای اندازه شرکت، نسبت بدهی به سرمایه، سرمایه در گردش و نوع صنعت هیچ رابطه‌ای وجود ندارد. همچنین حساس‌یگانه و کریمی (۱۳۹۰)، در پژوهشی با عنوان اثر انتخاب روش‌های حسابداری بر کیفیت سود، به بررسی اثر انتخاب روش‌های حسابداری (روش حسابداری محافظه‌کارانه، تندرو و میانه‌رو) بر کیفیت سود شرکت‌ها پرداختند. آنها دریافتند کیفیت سود گزارش شده تحت تأثیر روش‌های حسابداری مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. همچنین دریافتند سطح بدهی شرکت بر انتخاب روش‌های حسابداری شرکت اثرگذار نیست. مرادی (۱۳۹۹) در پژوهشی تحلیلی-توصیفی به بررسی تأثیر عوامل تعیین‌کننده‌ی انتخاب روش‌های حسابداری پیمانکاری بر کیفیت سود پرداخت. او دریافت انتخاب روش‌های مورد استفاده در حسابداری پیمانکاری تأثیر زیادی بر کیفیت سود دارد و بسته به انتخاب نوع روش پیمانکاری کیفیت سود در شرکت متفاوت است.

فرضیه پژوهش

با توجه به مطالب اشاره شده در بالا فرضیه این پژوهش به شرح زیر ارائه می‌شود:

فرضیه پژوهش: رابطه‌ی معکوس و معناداری بین اصول راهبری شرکتی و انتخاب روش‌های افزایشدهنده و کاهنده سود وجود دارد. به عبارتی دیگر در شرکت‌هایی با اصول راهبری شرکتی

قوی، مدیران تمایل به استفاده از روش‌های کاهنده سود دارند و در شرکت‌هایی با اصول راهبری شرکتهای ضعیف، مدیران به استفاده از روش‌های افزایش سود تمایل دارند.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و بر مبنای روش از نوع همبستگی با رویکرد رگرسیونی است که در آن برای آزمون مدل پژوهش از داده‌های تابلویی لجستیک چند متغیره استفاده شده است. به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است. داده‌های مورد نیاز پژوهش جهت آزمون فرضیه و مدل پژوهش از سایت کدال استخراج شده است. داده‌ها پس از جمع‌آوری در صفحه گسترده اکسل مرتبط و طبقه‌بندی شده و در نهایت با استفاده از نرم‌افزار استاتا^۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. پس از اعمال شرایط زیر به روش حذف سیستماتیک نمونه آماری پژوهش انتخاب انتخاب شده است: شرکت‌ها جزو بانک‌ها و مؤسسه‌های مالی (شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، هلدینگ و لیزینگ‌ها) نباشند. اطلاعات مالی مورد نیاز در طول دوره پژوهش در دسترس باشند. معاملات سهام شرکت بطور مداوم صورت گرفته باشد و توقف معاملاتی بیش از سه ماه در دوره مذکور وجود نداشته باشد و سال مالی شرکت‌های انتخابی باید پایان اسفند باشد. با توجه به این محدودیت‌ها تعداد شرکت‌های نمونه تعداد ۱۸۰ شرکت (۱۴۴۰ شرکت-سال) می‌باشد که به شرح جدول ۱ نمایش داده شده است. این نمونه‌ها برای انجام آزمون فرضیه پژوهش جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جدول ۱. اعمال شرایط جهت انتخاب نمونه و تعداد شرکت‌های نمونه

تعداد کل شرکت‌ها	شرکت‌های حذف شده	شرح
۴۰۵		کل شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
	۸۸	حذف شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، هلدینگ و لیزینگ
	۱۳	حذف به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات
	۱۱۴	شرکت‌هایی که بیش از ۳ ماه وقفه معاملاتی داشتند.
	۱۰	سال مالی آنها پایان اسفند است.
	۲۲۵	مجموع محدودیت‌ها
۱۸۰		نمونه آماری پژوهش

متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه‌گیری آنها

متغیر انتخاب‌های حسابداری^۱ به عنوان متغیر وابسته پژوهش است که مطابق مطالعه آستامی و تاور (۲۰۰۶) و می‌سونیر (۲۰۰۴) آنرا معادل یک متغیر دو مقداری صفر و یکی در نظر گرفتند به این صورت که روش افزایش سود را معادل یک و روش کاهش سود را معادل صفر قرار دادند. پنج روش انتخابی شامل:

۱- ارزشگذاری موجودی کالا ۲- ارزشگذاری سرمایه‌گذاری بلندمدت در شناخت بعدی
 ۳- استهلاك دارایی ثابت ۴- ارزشگذاری اموال، ماشین آلات و تجهیزات در شناخت بعدی ۵- مزایای بازنشستگی کارکنان. با مطالعه یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی شرکت‌های نمونه، مشخص گردید که روش و نرخ استهلاك دارایی‌های ثابت شرکتها با نظر گرفتن آئین نامه استهلاكات موضوع ماده ۱۵۱ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب بهمن ۱۳۸۰ تعیین و استفاده می‌شود. در مورد روش‌های استهلاك بکارگیری روش خط مستقیم افزایش سود و بکارگیری روش نزولی کاهش سود خواهد بود. در مورد ارزشگذاری موجودی کالا، استفاده از روش اولین صادره از آخرین وارده (لایفو) و میانگین ساده برای ارزش گذاری موجودی‌ها مجاز نیست، لذا امکان انتخاب روش اولین صادره از اولین وارده (فایفو)، روش میانگین موزون (در سیستم ادواری) و میانگین متحرک (در سیستم دائمی) توسط مدیران وجود دارد. بکارگیری روش فایفو افزایش سود و بکارگیری روش میانگین موزون کاهش سود خواهد بود. در مورد برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در شناخت بعدی امکان انتخاب دو روش بهای تمام شده تاریخی و روش تجدید ارزیابی وجود دارد. بکارگیری روش بهای تمام شده کاهش سود و بکارگیری روش تجدید ارزیابی افزایش سود خواهد بود. (با توجه به تورم در کشور طی سال‌های گذشته تجدید ارزیابی در کشورهایی که با تحریم و تورم دست و پنجه نرم می‌کنند قابل توجه است). در مورد اموال ماشین‌آلات تجهیزات در شناخت بعدی امکان انتخاب دو روش بهای تمام شده تاریخی و روش تجدید ارزیابی وجود دارد. بکارگیری روش بهای تمام شده کاهش سود و بکارگیری روش تجدید ارزیابی افزایش سود خواهد بود. در مورد مزایای پایان خدمت کارکنان امکان دو روش برای پرداخت آن وجود دارد:

الف) مزایا بصورت یکجا در پایان خدمت پرداخت شود (ذخیره در نظر می‌گیرد).

ب) مزایا در طول سنوات خدمات کارکنان پرداخت شود (ذخیره در نظر نمی‌گیرد).

اگر برای حق سنوات هر سال ذخیره در نظر بگیریم در سال‌های آخر نسبت به سال‌های اول هزینه‌ها بیشتر می‌شود. لذا بکارگیری روش الف کاهنده سود و بکارگیری روش ب افزایشنده سود خواهد بود. در هر شرکت یک امتیاز ترکیبی بر اساس نوع و تعداد روش‌های استفاده شده توسط شرکت محاسبه می‌شود. در روش حسابداری موجودی کالا اگر شرکتی روش فایفو را بکارگرفت روش افزایشنده سود است و عدد یک و اگر میانگین موزون بود روش کاهنده سود است و عدد صفر انتخاب می‌شود. همینطور چهار روش دیگر، لذا ۵ عدد که یا صفر است یا یک در صورت کسر می‌آید و مخرج کسر هم به تعداد پنج روش یا کمتر که شرکت استفاده می‌کند معین می‌شود و نهایتاً بر هم تقسیم می‌شوند. شرکت‌ها باید حداقل دو روش حداکثر از پنج روش از روش‌های نامبرده را بکار برده باشند تا در این امتیازگیری مورد استفاده قرار گیرند. این امتیاز ترکیبی مطابق رابطه (۱) محاسبه و تعیین می‌شود:

$$CMS_{it} = \frac{\sum_{i=1}^5 I_{vit} In_{it} D_{it} PPE_{it} TB_{it}}{n} \quad \text{رابطه (۱)}$$

^۱ CMS_{it} : امتیاز ترکیبی شرکت i ام در سال t است.

^۲ I_{vit} : امتیاز انفرادی برای موجودی کالا شرکت i ام در سال t است.

^۳ In_{it} : امتیاز انفرادی برای سرمایه‌گذاری بلندمدت شرکت i ام در سال t است.

^۴ D_{it} : امتیاز انفرادی برای استهلاک شرکت i ام در سال t است.

^۵ PPE_{it} : امتیاز انفرادی برای اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات شرکت i ام در سال t است.

^۶ TB_{it} : امتیاز انفرادی برای مزایای بازنشستگی کارکنان شرکت i ام در سال t است.

^۷ n : تعداد روش مورد استفاده‌ی هر شرکت که در گزارش سالانه شرکت افشا شده است.

مقادیر امتیاز اندازه‌گیری شده بر اساس نوع روش‌های آن شرکت جمع و بر تعداد روش‌های شرکت تقسیم می‌شود. اگر نمره امتیاز ترکیبی آن شرکت عدد یک بود یعنی مدیریت تمایل به

1. Composite measure score (CMS)
2. inventory methods (Iv)
3. investment methods (In)
4. Depreciation (D)
5. property plant and equipment (PPE)
6. Termination Benefits (TB)
7. number

انتخاب روش‌های افزایش سود و اگر نمره امتیاز ترکیبی عدد صفر بود یعنی مدیریت تمایل به انتخاب روش‌های کاهنده سود دارد.

متغیر مستقل

متغیر مستقل در این پژوهش اصول راهبری شرکتی^۱ است. برای اندازه‌گیری این متغیر از ده شاخص دو مقداری صفر و یکی، به شرح جدول (۱) که در بین پژوهش‌های مختلف پر کاربرد بود استفاده گردیده است (جبار زاده کنگرلویی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ۱۶۲؛ صفری گرایلی و بالارستاقی، ۱۳۹۴؛ ۱۰۱؛ انصاری، ۱۳۹۶؛ ۸ و اعظم شاهوردی و آشنا، ۱۳۹۸؛ ۱۵۳).

جدول ۲. ده شاخص شناسایی اصول راهبری شرکتی

ردیف	شرح	معرفی مقادیر صفر و یکی
۱	دوگانگی مدیرعامل	جداکردن نقش مدیرعامل از رئیس هیأت مدیره، عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۲	وجود اعضای غیر موظف در هیأت مدیره	بیشتر بودن نسبت اعضای غیرموظف به کل اعضا از میانگین نسبت محاسبه شده برای کل شرکتها عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۳	برنامه‌های آتی	اشاره به برنامه‌های آتی در گزارش فعالیت هیأت مدیره شرکت عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۴	استفاده از متخصص حسابداری و مالی	استفاده از متخصص حسابداری و مالی عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۵	وجود واحد حسابداری داخلی	وجود واحد حسابداری داخلی در شرکت عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۶	ساختار مالکیت	ساختار مالکیت (درصد سهام در اختیار مالکین نهادی)، عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر.
۷	تمرکز مالکیت (سهامدار کنترل کننده)	وجود تمرکز مالکیت (مالکیت بالای ۲۰ درصد) عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۸	حسابرسی شرکت	انجام حسابرسی آن توسط یک موسسه حسابرسی با اندازه‌ی بزرگتر (سازمان حسابرسی) عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۹	نوع اظهار نظر حسابرسی	اظهار نظر مقبول، عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.
۱۰	وجود کمیته حسابرسی	وجود کمیته حسابرسی متشکل از اعضای غیرموظف هیأت مدیره عدد یک و در غیر اینصورت عدد صفر.

بعد از آنکه برای هر یک از شرکت - سال‌ها مقادیر بالا را بدست آوردیم، طبق رابطه (۲) عمل می‌کنیم (دادبه و پهلوانی، ۱۴۰۰).

$$CG_{it} = \frac{\sum_{i=1}^m d_i}{\sum_{i=1}^n H_i} \quad \text{رابطه (۲)}$$

که در آن:

CG_{it} : اصول راهبری شرکتی شرکت i ام در سال t

$\sum_{i=1}^m d_i$: حاصل جمع اعداد شاخص‌های مجازی بدست آمده شرکت i ام در سال t

$\sum_{i=1}^n H_i$: تعداد کل شاخص‌های مجازی بدست آمده شرکت i ام در سال t

نتیجه بدست آمده یک نسبت است. شرکت‌هایی که امتیاز آنها کمتر از ۳۳٪ و بیشتر از ۳۳٪ باشد بترتیب دارای اصول راهبری شرکتی ضعیف و قوی می‌باشند. در ضمن شرکت‌هایی که امتیاز آنها بین ۳۳٪ و ۶۶٪ قرار بگیرد دارای اصول راهبری شرکتی متوسط می‌باشند که ما در این پژوهش از آنها صرف‌نظر می‌کنیم.

متغیرهای کنترلی

اهرم مالی^۱، اخبار خوب و بد^۲، مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری^۳، و صنعت متغیرهای کنترلی هستند؛ از اینرو اثر این عوامل در پژوهش کنترل شده است.

اهرم مالی: این متغیر از طریق تقسیم کل دارایی‌ها به کل بدهی‌ها بدست می‌آید.

اخبار خوب و بد: این متغیر بصورت مجازی محاسبه می‌شود به اینصورت که در مورد اخبار بد (نرخ بازده سهام منفی یا صفر) عدد ۱ و در مورد اخبار خوب (نرخ بازده سهام مثبت) عدد صفر بکار می‌رود. نرخ بازده سهام به شرح رابطه (۳) محاسبه می‌شود:

$$\text{رابطه (۳)} = \frac{\text{وجه نقد دریافتی} + \text{تغییرات قیمت سهام در طول همان دوره}}{\text{قیمت سهام در ابتدای دوره}} = \text{نرخ بازده سهام}$$

مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری: این متغیر از طریق تقسیم ارزش بازاری حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام عادی (حقوق مالکانه یا ارزش ویژه) محاسبه شده است. همچنین آخرین متغیر کنترلی صنعت می‌باشد.

1. Leverage
2. Good Bad News (GBN)
3. Investment Opportunity Set (IOS)

مدل پژوهش

به منظور تبیین اثر بین متغیر انتخاب‌های حسابداری به عنوان متغیر وابسته و اصول راهبری شرکتی به عنوان متغیر مستقل از چهار متغیر کنترلی در مدل رگرسیونی لجستیک داده‌های تابلویی چند متغیره استفاده شده است که این مدل از پژوهش آستامی و تاور، (۲۰۰۶) می‌سوزیر، (۲۰۰۴) از رابطه (۴) استخراج شده است.

$$AC_{it} = \beta_0 + \beta_1 CG_{it} + \sum_{i=1}^4 control + e_{it} \quad \text{رابطه (۴)}$$

AC_{it} : انتخاب‌های حسابداری شرکت i در سال t

$\beta_1 CG_{it}$: اصول راهبری شرکتی شرکت i در سال t

$\sum_{i=1}^4 control$: متغیرهای کنترلی مدل است.

یافته‌های پژوهش

به منظور تجزیه و تحلیل اولیه داده‌ها؛ آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش حاضر در جدول (۲) ارائه شده است.

آمار توصیفی

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

تعریف عملیاتی	نماد متغیر	مشاهده	میانگین	چولگی	کشیدگی	کمینه	بیشینه
انتخاب‌های حسابداری	AC	۱۴۴۰	۰/۴۸۳	۰/۰۶۷	۱/۰۰۴	۰	۱
اصول راهبری شرکتی	CG	۱۴۴۰	۰/۳۷۴	۰/۵۲۳	۱/۲۷۳	۰	۱
مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری	IOS	۱۴۰۳	۶/۲۰۶	۵/۰۷۵	۳۱/۲۷۴	-۱۸/۱۸۴	۹۷/۶۶۸
اهرم مالی	LEV	۱۴۳۹	۰/۵۴۹	۰/۸۱۸	۷/۴۴۴	۰/۰۰۴	۲/۳۶۴
اخبار خوب و بد	GBN	۱۲۷۶	۰/۳۹۳	۰/۴۴۰	۱/۱۹۳	۰	۱

براساس نتایج، فرضیه‌ی صفر مبنی بر ریشه واحد متغیرها یا نامانایی آنها، در سطح اطمینان ۹۹ درصد رد می‌شود و تمامی متغیرهای پژوهش مانا می‌باشند؛ بنابراین بدون نگرانی می‌توان الگوی این پژوهش را برآورد کرد که نتیجه‌ی آن در جدول (۳) نمایش داده شده است. که شاهد پنل ایستا در این پژوهش می‌باشیم.

جدول ۴. نتایج آزمون مانایی (آزمون هریس تاوالیس)^۱

تعریف عملیاتی	نماد متغیر	آماره آزمون	آزمون معنی‌داری	وضعیت مانایی
انتخاب‌های حسابداری	AC	-۱۴/۸۲۸	۰/۰۰۰	مانایی برقرار است.
اصول راهبری شرکتی	CG	-۱۷/۴۵۸	۰/۰۰۰	مانایی برقرار است.
مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری	IOS	-۱۶/۹۵۰	۰/۰۰۰	مانایی برقرار است.
اهرم مالی	LEV	-۲۹/۷۲۳	۰/۰۰۰	مانایی برقرار است.
اخبار خوب و بد	GBN	-۱۹/۹۱۸	۰/۰۰۰	مانایی برقرار است.

در بررسی هم‌خطی که نتیجه‌ی آن در جدول (۴) نشان داده شده است با توجه به خروجی جدول مشکل هم‌خطی وجود ندارد. لازم به ذکر است که متغیر صنعت فلزات اساسی، متغیر مجازی صنعت است.

جدول ۵. نتایج آزمون تورم واریانس

نام متغیر	تورم واریانس	تولرانس	نام متغیر	تورم واریانس	تولرانس
اصول راهبری شرکتی	۱/۰۱	۰/۹۸۶	اخبار خوب و بد	۱/۰۰	۰/۹۹۷
اهرم مالی	۱/۰۲	۰/۹۸۵	مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری	۱/۰۰	۰/۹۹۷
صنعت فلزات اساسی	۱/۰۱	۰/۹۹۲			
mean vif			۱/۰۱		

واریانس ناهمسانی جزء اخلاص با استفاده از آزمون بروش پاگان^۲ بررسی شده است. با توجه به نتایج به دست آمده در جدول (۵) آماره کای دو معادل ۰/۲۵ به دست آمده که از مقدار کای دو جدول کوچک‌تر می‌باشد و فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس پذیرفته می‌شود.

جدول ۶. نتایج آزمون ناهمسانی واریانس

نام آزمون	آماره χ^2	آزمون معناداری
آزمون بروش - پاگان	۰/۲۵	۰/۶۱۵

1. Haris-Tzavalis
2. Breusch-Pagan Test

همبستگی سریالی اجزاء اخلاص مدل نیز آزمون شده است. با توجه به نتایج در جدول (۶)، آماره‌ی F همبستگی سریالی با استفاده از آزمون وولدریج^۱ معادل ۱/۴۵۳ به دست آمده است.

جدول ۷. نتایج آزمون همبستگی سریالی

نام آزمون	آماره F	آزمون معناداری
آزمون وولدریج	۱/۴۵۳	۰/۲۳۰

آماره‌ی اف-لیمر^۲ محاسبه شده برای مدل پژوهش مطابق جدول (۷) معادل ۲۹/۵۱ به دست آمده است. فرض صفر مبنی بر تلفیقی بودن داده‌ها با ضریب اطمینان ۹۹ درصد اعتماد برای مدل پژوهش رد می‌گردد. بنابراین، باید از مدل داده‌های تابلویی به منظور برآورد ضرایب استفاده نمود. جهت تعیین روش مناسب تخمین مدل، آزمون هاسمن^۳ بکار گرفته می‌شود. آماره آزمون هاسمن براساس برآورد برای مدل پژوهش معادل ۱۰/۱۹ به دست آمده است. از این رو، فرض صفر مبنی بر اینکه روش اثرات ثابت برای تخمین مدل مناسب‌تر است، پذیرفته می‌شود.

جدول ۸. نتایج آزمون اف لیمر و هاسمن مدل پژوهش

شرح	آماره‌ی محاسبه شده	سطح احتمال
آزمون اف لیمر	۲۹/۵۱	۰/۰۰۰
آزمون هاسمن	۱۰/۱۹	۰/۰۷۰

بنابر مباحث بسط داده شده در بخش نظری، در این بخش، مدل تجربی بر مبنای روش اثرات ثابت داده‌های تابلویی لجستیک چند متغیره طبق رابطه (۵) برآورد شده است. این مدل عبارت است از:

$$AC_{it} = \beta_0 + \beta_1 CG_{it} + \sum_{i=1}^4 control + e_{it} \quad \text{رابطه (۵)}$$

در جدول (۸) نتایج تخمین مدل پژوهش به روش اثرات ثابت نمایش داده شده است. ضریب متغیر اصول راهبری شرکتی ۰/۰۵۳، در سطح اطمینان ۹۵ درصد به دست آمده است. از این رو،

1. Wooldridge Test
2. F-Limer
3. Hausman

با افزایش یک واحدی اصول راهبری شرکتی، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، به میزان ۰/۰۵۳ درصد به انتخاب مدیران اضافه می‌شود و مدیران تمایل کمتری به انتخاب روش‌های کاهنده سود در شرکت نشان می‌دهند. به عبارت دیگر، هرچه اصول راهبری شرکتی قوی‌تر باشد انگیزه مدیران برای انتخاب‌های حسابداری در جهت کم نشان دادن سود کمتر خواهد شد دست به انتخاب‌های افزایش سود می‌زنند. این موضوع برای شرکت‌هایی با اصول راهبری شرکتی ضعیفتر نتیجه‌ای عکس به همراه خواهد داشت، به طوری که مدیران شرکت‌هایی با اصول راهبری شرکتی ضعیفتر به دنبال کمتر نشان دادن سود، دست به انتخاب‌های کاهنده سود می‌زنند لذا فرضیه پژوهش تأیید نمی‌شود. در میان متغیرهای کنترلی این پژوهش، متغیر اخبار خوب و بد اثری بر انتخاب روش‌های سود توسط مدیران ندارد. دیگر متغیر کنترلی مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری با ضریبی معادل ۰/۰۰۱ و با احتمال ۹۰ درصد معنی‌دار بوده است. به این ترتیب با افزایش یک واحدی مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شاهد افزایش ۰/۰۰۱ درصدی انتخاب‌های حسابداری خواهیم بود، به این ترتیب افزایش در مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری باعث انتخاب روش‌های افزایش سود در شرکت توسط مدیران می‌شود. همچنین اثر دیگر، متغیر کنترلی صنعت بر نتایج رگرسیون سنجیده شد و نشان‌دهنده این واقعیت است که از میان ۲۵ صنعت تولیدی در این پژوهش تنها متغیر مجازی صنعت فلزات اساسی در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنی‌دار می‌باشد. دیگر متغیر کنترلی متغیر اهرم مالی است که این متغیر نیز در سطح اطمینان ۹۹ درصد معادل ۰/۱۰۷- برآزش شده است.

جدول ۹. نتایج تخمین مدل پژوهش به روش اثرات ثابت

تعریف عملیاتی	نماد متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره Z	آزمون معناداری
اصول راهبری شرکتی	CG	۰/۰۵۳	۰/۰۲۴	۲/۲۳	۰/۰۲۶
اخبار خوب یا بد	GBN	-۰/۰۰۳	۰/۰۱۴	-۰/۱۹	۰/۸۴۸
مجموعه فرصت‌های سرمایه‌گذاری	IOS	۰/۰۰۱	۰/۰۰۰۵	۱/۷۶	۰/۰۷۹
اهرم مالی	LEV	-۰/۱۰۷	۰/۰۳۹	-۲/۷۴	۰/۰۰۶
صنعت فلزات اساسی	Ind14	-۰/۱۱۲	۰/۰۳۰	-۳/۷۰	۰/۰۰۰
عرض از مبدا	Cons	۰/۴۷۷	۰/۰۴۴	۱۰/۷۴	۰/۰۰۰
	obs	۱۲۴۴			
F Test		۲/۵۳			۰/۰۲۷

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش در رابطه با فرضیه پژوهش نشان داد که اصول راهبری شرکتی می‌تواند بر انتخاب روش‌های افزایش یا کاهش سود تأثیر مستقیم و معنی‌داری داشته باشد. به عبارت دیگر، مدیران در شرکت‌های با اصول راهبری شرکتی قوی تمایل به استفاده از روش‌های افزایش سود دارند و در مقابل مدیران در شرکت‌های با اصول راهبری شرکتی ضعیف به استفاده از روش‌های کاهش سود تمایل نشان می‌دهند. این بدان معناست که هدف اصول راهبری شرکتی قوی دستیابی به اثربخشی و شفافیت اطلاعاتی در سازمان است. اصول راهبری شرکتی قوی انگیزه‌ی مدیران را بواسطه دسترسی به اطلاعات نهانی شرکت در جهت منافع شخصی زیاد می‌کند چراکه آنها توانسته‌اند توجه نهادهای (مالیاتی و سیاسی و نظارتی) را به خود جلب کنند چراکه شرکت تا حدودی توانسته به نتایج مورد نظر خود دست یابد. لذا مدیران در این شرکت‌ها تمایل به انتخاب‌های افزایش سود دارند، درحالی که اصول راهبری شرکتی ضعیف بواسطه عدم شفافیت و افشای اطلاعات، زمینه‌ای برای خروج از بازار رقابت را برای شرکت فراهم می‌کند که این امر منجر به کاهش حساسیت و توجه از سوی نهادهای سیاسی می‌شود. بعضی از انگیزه‌های انتخاب روش‌ها در نتیجه فرآیند سیاسی ایجاد می‌شود. استفاده سیاستمداران و قانونگذاران از ارقام سود، موجب شده است که مدیران شرکت‌ها این انگیزه را داشته باشند که از روش‌های حسابداری استفاده کنند که سود را کاهش دهد لذا اگر مدیران شرکت‌ها ببینند که در کانون توجه سیاسی قرار ندارند، روش حسابداری را اقتباس می‌کنند که سود شرکت را کمتر نشان دهند. آنها با اینگونه اعمال و رفتار سعی دارند تا احتمال انجام اقدامات سیاسی علیه شرکت را کاهش دهند و به موجب آن هزینه‌های مورد انتظار سیاسی کاهش یابد لذا به استفاده از روش‌های کاهش سود تمایل نشان می‌دهند. که این نتیجه با یافته‌های پژوهش می‌سونیر، (۲۰۰۴)؛ آستامی و تاوور، (۲۰۰۶)؛ واورو و همکاران، (۲۰۱۱)؛ جهانگیر و کامران، (۲۰۱۷) همخوانی ندارد. با توجه به نتایج پژوهش به سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سازمان حسابرسی (به عنوان نهاد تدوین‌کننده استانداردهای حسابداری و حسابرسی در ایران) پیشنهاد می‌شود با تدوین استانداردها یا با ارائه راهکارهایی که منجر به محدود شدن امکان انتخاب روش‌های حسابداری از سوی مدیران می‌شوند زمینه‌ی فرصت‌طلبی مدیران در راستای منافع شخصی به حداقل میزان ممکن برسد؛ همچنین به استانداردها گذاران توصیه می‌شود توجه ویژه‌ای به روش‌های حسابداری انتخابی مدیران داشته باشند تا بتوانند دید بهتری به

تصمیم‌گیرندگان در این رابطه ارائه نمایند. همچنین این پژوهش چون امکان شناخت بیش‌تری از رفتار مدیریت در فرآیند گزارشگری سود را فراهم می‌سازد بنابراین به سرمایه‌گذاران توصیه می‌شود در تصمیمات سرمایه‌گذاری خود این یافته را لحاظ کنند که نوع روش‌های حسابداری انتخاب شده از سوی مدیران می‌تواند اثرات متفاوتی بر تصمیمات آنها در بازار داشته باشد. مهمترین محدودیت این پژوهش، مربوط به ساز و کارهای اصول راهبری شرکتی بود. در تعدادی از شرکت‌ها ساز و کارهای مورد نظر در پژوهش بدرستی افشا نشده بود و یا تعداد آن از تعداد شاخص‌هایی که در پژوهش تعیین گردید کمتر بود و این امر منجر به کم شدن تعداد نمونه‌ها شد. در پایان به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود به بررسی تأثیر ویژگی‌های رفتاری مدیران بر انتخاب‌های حسابداری در قالب یک پژوهش رفتاری بپردازند همچنین پیشنهاد می‌شود تأثیر سایر عوامل اثرگذار از قبیل اندازه شرکت، نوع صنعت و.... بر انتخاب‌های حسابداری مورد بررسی قرار گیرد.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی: مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان: تمام نویسندگان در آماده‌سازی مقاله مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع: بنا بر اظهار نویسندگان در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

تعهد کپی‌رایت: طبق تعهد نویسندگان حق کپی‌رایت رعایت شده‌است.

منابع

- اسماعیلی کیا، غریبه؛ نجف نیا، سمیه؛ اوشنی، محمد. (۱۳۹۸). بررسی رابطه بین ساز و کارهای راهبری شرکتی برون سازمانی و ثقلب مالی با تمرکز بر ارزیابی شناختی از تجویزهای تنوری نمایندگی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۶(۲): ۱۶۹-۱۹۲.
- اعظم شاهرودی، گیتی؛ آشنا، نفیسه. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر نمره حاکمیت شرکتی بر رابطه بین متغیر بنیادی حسابداری و بازده سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، ۱۱(۴۱): ۲-۱۴۷.
- امیری، سید خسرو؛ رضایی، فرزین؛ خلعتبری لیماکی، عبدالصمد. (۱۴۰۱). تأثیر حاکمیت شرکتی بر خوش بینی مدیران و قابلیت مقایسه صورت های مالی. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۳): ۱۶۱-۱۴۵.
- انصاری، الهام. (۱۳۹۶). تأثیر حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری مالی (افشا) بر ارزش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *کنفرانس پژوهش‌های نوین ایران و جهان در مدیریت، اقتصاد، حسابداری و علوم انسانی*، ۲۵-۱.
- برزیده، فرخ؛ بولو، قاسم؛ نخبه فلاح، زهرا. (۱۴۰۲). الگوی بهبود افشا در گزارشگری مالی. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۳(۱): ۲۰-۱.
- حساس یگانه، یحیی؛ کریمی، ملیحه. (۱۳۹۰). اثر انتخاب روشهای حسابداری بر کیفیت سود. ۳(۱۰) *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*: ۱۱۶-۹۱.
- حسین پور، یعقوب؛ ایزدی نیا، ناصر؛ محمدی خشوئی، حمزه؛ علیمزادی، محمد. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر معیارهای عملکرد اقتصادی و حسابداری بر خوانایی گزارشگری مالی مبتنی بر افشای روایی اطلاعات. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۳(۱): ۴۰-۲۱.
- جبارزاده کنگر گویی، سعید؛ یعقوب پور، کریم؛ ولی پور، کریم؛ عباسی، محمدرضا. (۱۳۹۰). رابطه نظام راهبری شرکت و کیفیت سود با تأکید بر امتیازبندی راهبری شرکتی. *پژوهش‌های حسابداری و مالی و حسابرسی*، ۳(۱۲): ۱۹-۱.
- دادبه، فاطمه؛ پهلوانی، علیرضا. (۱۴۰۰). تأثیر حاکمیت شرکتی بر ارتباطات سیاسی بر عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران، *فصلنامه چشم انداز حسابداری و مدیریت*، ۴(۴۲): ۷۳-۶۱.

صفری گرایلی، مهدی؛ بالارستاقی، عالیہ. (۱۳۹۴). بررسی عوامل موثر بر کیفیت حاکمیت شرکتی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۲(۴۸): ۹۳-۱۱۲.

عیوضی حشمت، علی اصغر. (۱۳۸۶). بررسی انتخاب روش‌های حسابداری موجودی کالا. *پیک نو* - *علوم انسانی، اقتصاد و حسابداری*، ۵(۴): ۱۶۲-۱۷۲.

عبدی، رسول؛ زینالی، مهدی؛ تقی زاده خانقاه، وحید. (۱۳۹۶). تأثیر مالکیت مدیریتی بر رابطه بین جریان‌های نقد آزاد و ناکارایی سرمایه‌گذاری. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۹(۳۵): ۱۵۷-۱۹۱.

مرادی، عزیزاله، (۱۳۹۹). عوامل موثر در انتخاب روش‌های حسابداری پیمانکاری و تأثیر آن بر کیفیت سود. *پنجمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، حسابداری و توسعه*.

References

- Abdi, R; Zinali, M; & Taghizade Khangah, V. (2017). The effect of managerial ownership on the relationship between free cash flows and investment inefficiency. *Financial accounting and auditing researches*, 9 (35): 157-191. (In Persian).
- Almeida, N.S.d. and Lemes, S., (2020). Determinants of accounting choice: do CFOs' characteristics matter?, *Management Research Review*, 43(2).185-203. <http://doi:10.1108/MRR-02-2019-0076>
- Amiri, S, Kh; Rezaei, F; & Khalatbari Limaki, A. (2022). The effect of corporate governance on managers' optimism and comparability of financial statements. *Knowledge of Accounting and Management Audit*, 11(43): 145-161. (In Persian).
- Ansari, E. (2017). The impact of corporate governance and the quality of financial reporting (disclosure) on the value of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Conference of modern researches of Iran and the world in management, economics, accounting and humanities*.1-25. (In Persian).
- Astami, E. W. & Tower, G. (2006). Accounting policy choice and firm characteristics in the Asia Pacific region: An international empirical test. *The International Journal of Accounting*, 41: 118-144.
- Azam Shahvardi, G, & Ashna, N. (2019). Investigating the effect of corporate governance score on the relationship between fundamental accounting variables and stock returns in companies listed on the Tehran Stock Exchange.

- Accounting and Auditing Research (Accounting Research)*, 11(41): 147-162. (In Persian).
- Barzideh, Farrokh; Bolo, Qasim; Fallah elite, Zahra. (2023). Disclosure improvement model in financial reporting. *Accounting experimental researches*. 13(1): 1-20. (In Persian).
- Bali, T.G; Brown, S.J and Tang, Y; (2017). Is Economics Uncertainty Priced in the Cross-Section of Stock Returns? *Journal of Financial Economics*. 126(3).471-489
- Buertey, S; Sun, E. J; Lee, J. S; & Hwang, J.(2020). Corporate social responsibility and earnings management: The moderating effect of corporate governance mechanisms. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(1): 256-271.
- Cuong .D; & Trong VI; (2020). Factors Influencing the Choices of Accounting Policies in Small and Medium Enterprises in Vietnam. *Journal of Asian Finance, Economics and Business* .7(10): 687–696.
- Dadbeh, F; & Pahlavani, A. (2021). The effect of corporate governance on political communication due to information asymmetry of Tehran Stock Exchange companies, *Accounting and Management Quarterly*, 4(42):. 61-73. (In Persian).
- Esmaili Kia, G, Najaf Nia, S, & Oshni, M. (2019). Investigating the relationship between external corporate governance mechanisms and financial fraud, focusing on the cognitive evaluation of agency theory prescriptions. *Accounting and auditing reviews*, 26(2): 169-192.(In Persian)
- Eyvazi-Hashmat, A. A. (2007). Investigation of the selection of inventory accounting methods. *Pik Noor - Human Sciences*, 5 (4) *Economics and Accounting*,5(4): 162-172. (In Persian)
- Fields T. D Fields; Lys T.Z Lys; & Vincent.L. (2001). Empirical research on accounting choice. , 31(1-3): 0–307.
- Hasas yeganeh;Y; krimi, M. (2011) The effect of choosing accounting methods on the quality of earnings. *Financial accounting and audit research*. 3 (10): 91-116. (In Persian).
- Hassan, N.T, (2023) Accounting Choices During COVID 19 Pandemic: Does Corporate Strategy and Corporate Social Responsibility atter? *International Journal ,Information Sciences Letters*: 12(2) , 889-899.
- Hosseinpour, Y; Yazidnia, N; Mohammadi Khashoui, H & Alimoradi, M. (2023). Investigating the impact of economic and accounting performance criteria on the readability of financial reporting based on information validity disclosure. *Accounting experimental researches*. 13(1): 40-21. (In Persian)

- Huang, W; Boateng, A; & Newman, A. (2016). Capital structure of Chinese listed SMEs: an agency theory perspective. *Small Business Economics*, Springer, 47(2):535-550.
- Jabarzadeh Kangarloui, S; Yaqub Pour, K; Valipour, K; & Abbasi, M, R. (2011). The relationship between corporate governance system and earnings quality with emphasis on corporate governance classification. *Accounting, Finance and Audit Research*, 3(12): 155-183. (In Persian).
- Jackson, D. (2012). An Evolutionary Perspective on Corporate Governance applying Firm Life Cycle Theory, Master Thesis in Accounting & Financial Management, Stockholm School of Economics.
- Jahangir A.M; & Kamran, A. (2017). Determinants of Accounting policy choices under International Accounting Standards: *Evidence from South Asia. Accounting Research Journal*, 30(4), 430-446.
- Mama; H.B; (2018). Innovative efficiency and stock returns: Should we care about nonlinearity? *Finance Research Letters*.24(2).81-89.
- Merendino, A. (2013). Corporate Governance: A Critical Comparison among International Theories, Codes of Best Practices, and Empirical Research, Management. *Scientific & Academic publishing*. 3(6). 304-315
- Missonier, f.p. (2004). Economic Determinants of Multiple Accounting Method Choices in a Swiss Context; *Journal of International Financial Management and Accounting*. 15(2): 118-144.
- Moradi, A. (2020). Effective factors in choosing contracting accounting methods and its impact on earnings quality. *Fifth International Conference on Management, Accounting and Development*. (In Persian).
- Nasution, S. T. A; Putri, R. F; Muda, I; & Ginting, S. (2020). Positive accounting theory: Theoretical perspectives on accounting policy choice. *In Proceedings of the 1st Unimed International Conference on Economics Education and Social Science* : 1128-1133
- Ramly, Z; & Rashid, H. M. A. (2010). Critical review of literature on corporate governance and the cost of capital: The value creation perspective, *African Journal of Business Management*, 4 (11), 2198-2204..
- Safari Graili, M & Balarastagi, A. (2014). Investigation of factors affecting the quality of corporate governance in companies admitted to the Tehran Stock Exchange. *Quarterly journal of empirical studies of financial accounting*, 12(48): 112-93. (In Persian).
- Tessema, A; (2019). The impact of corporate governance and political connectionson information asymmetry: International evidence frombanks in

the Gulf Cooperation Council member countries. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation* 35 (22).1-17.

Waweru, N.M. Ntui, P. P; & Mangena, M. (2011). Determinants of different accounting methods choice in Tanzania: A positive accounting theory approach. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 1(2): 144-159.

Zhang, H; & Zhang, J. (2023). Political corruption and accounting choices. *Journal of Business Finance & Accounting*, 50(3-4), 443-481.

COPYRIGHTS

This is an open access article under the CC BY-NC-ND 4.0 license.